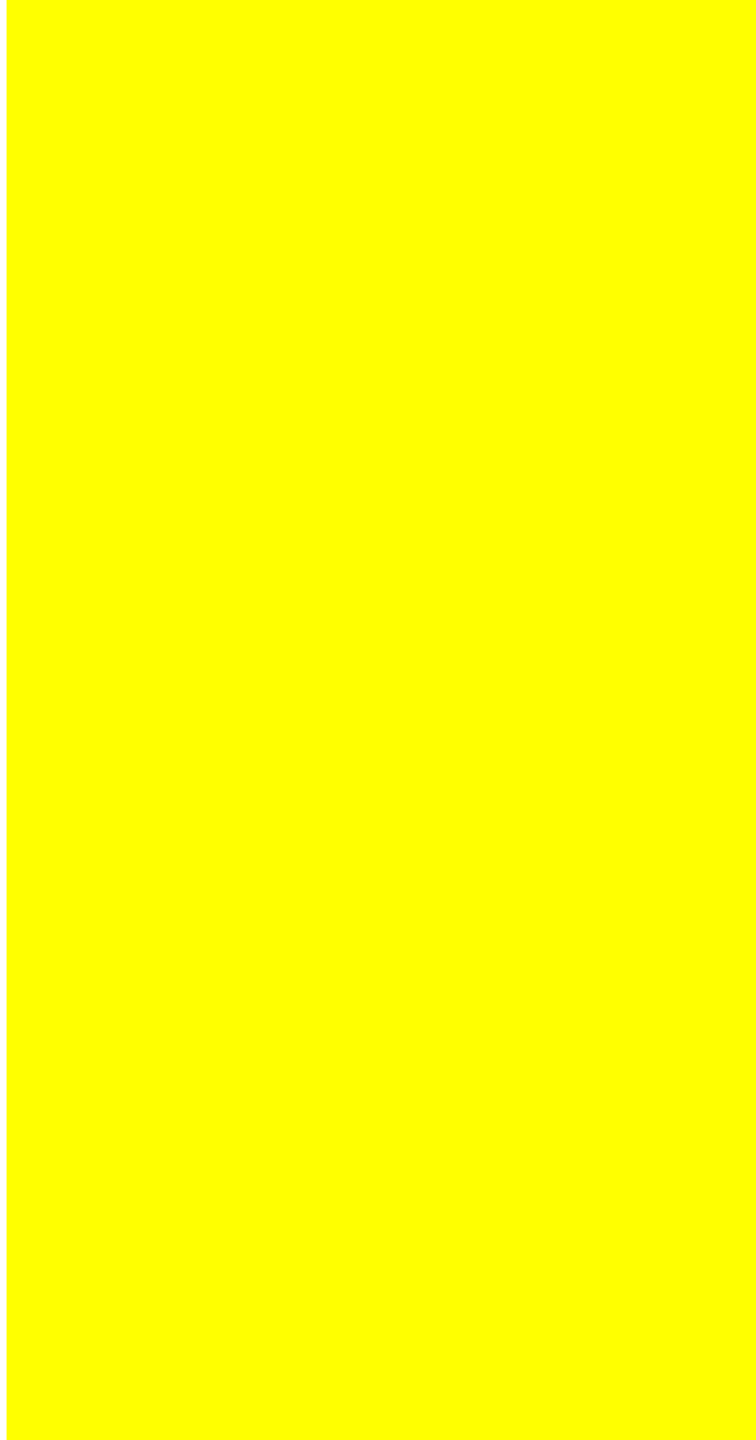

J z

Jabok - Vyšší odborná škola
sociálně pedagogická
a teologická

Mysli globálně, jednej lokálně

Práce a odměna za práci

Think global, act local

Vymyslete příklady jednání „mysli globálně, jednej lokálně“

- Obecně platné příklady
- Co sám dělám

- Co svým (nejen spotřebitelským) chováním způsobuji?

Jabok~

Náš vliv na ekosystém

- Aralské jezero

- <https://www.google.cz/maps/place/Aral+Sea/@42.4944398,56.734242,5.43z/data=!4m5!3m4!1s0x41ed23b49bf6100f:0x3cde954279e8d69!8m2!3d45.3963063!4d59.6134113?hl=en>
- https://www.youtube.com/watch?v=5N-_69cWyKo

Jabok~

Jaké jsou následky ... dvě pojmové mapy

Bez práce

Příliš
práce

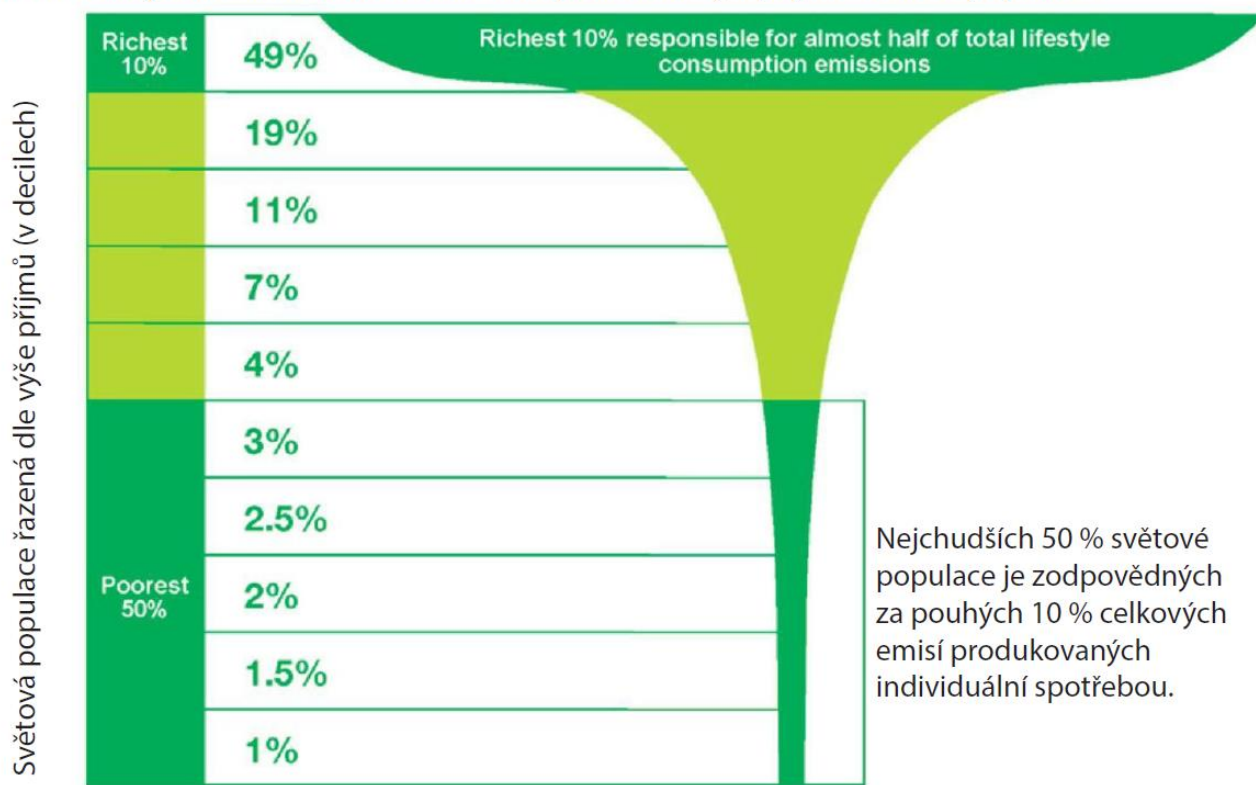
Co když je té práce až moc (klidně i 16 h denně), ale je velmi špatně placená?

Jabok~

Komu teče do bot ...

Komu teče do bot a kdo je za vodu

Procentuální podíl emisí oxidu uhličitého v poměru k výši příjmů světové populace

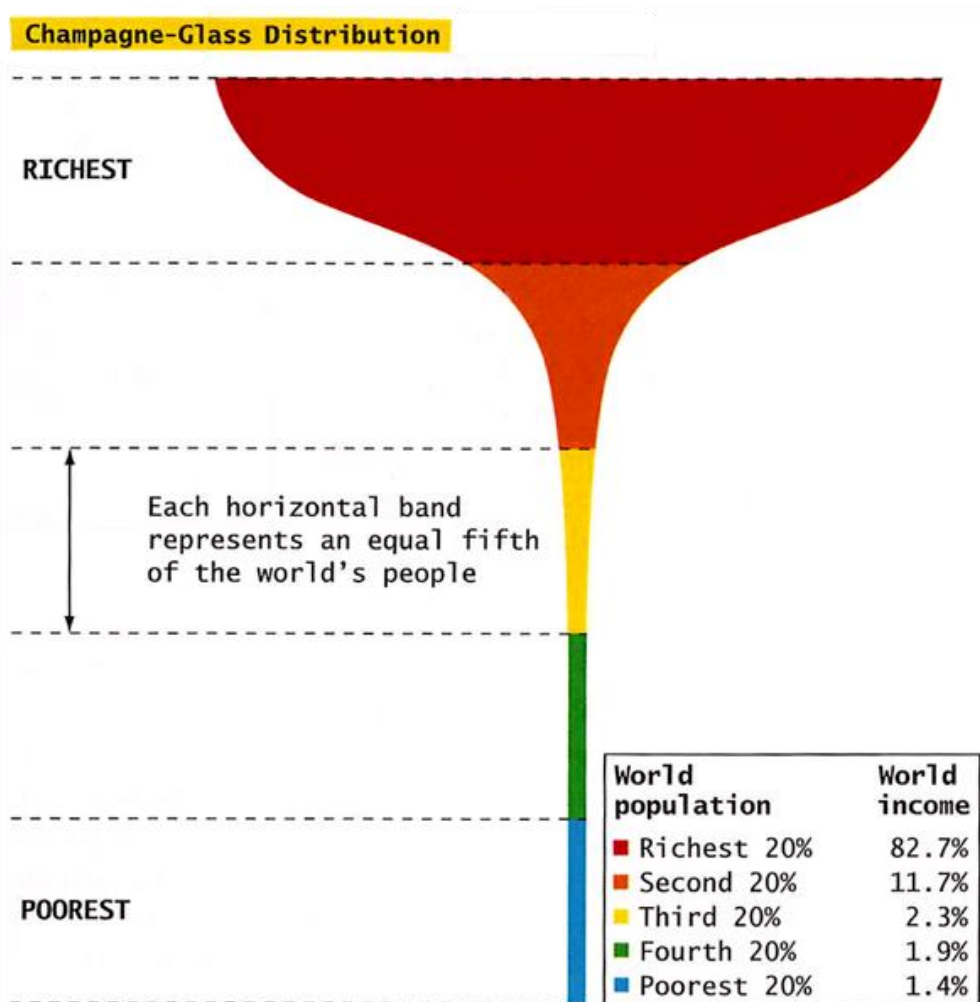
Nejchudší polovina světové populace, přibližně 3,5 miliardy lidí, je zodpovědná pouze za přibližně 10 % celkových globálních emisí připisovaných individuální spotřebě. Současně tito lidé žijí v drtivé většině v zemích nejzranitelnějších vůči změně klimatu – ohrožuje je zvedající se hladina oceánů, hurikány, povodně a další přírodní katastrofy. Nejvíce zasaženy jsou ostrovní a přímořské státy, především ty s méně rozvinutou infrastrukturou. Obyvatelé Marshallových ostrovů v Tichém oceánu již nyní v důsledku klimatické krize zažívají pravidelně záplavy a bouře, které ničí jejich domovy a živobytí.

Zhruba polovinu celkových emisí lze naopak připsat nejbohatší desetině lidí. Jde především o obyvatele Evropy a Severní Ameriky, kteří mají průměrnou uhlíkovou stopu jedenáctkrát vyšší než nejchudší polovina populace a šedesátkrát vyšší než 10 % nejchudších lidí.

Zdroj: Metodika – Nerovnost (na Zemi)

Jabok~

Distribuce bohatství ve světě dle příjmu

Hrdinové kapitalistické práce - Saša Uhlová

- Prádelna v Nemocnici Motol: <https://a2larm.cz/2017/09/budou-penizky-bude-jich-tolik-ze-je-neunesem/>
- Vodňanské kuře: <https://a2larm.cz/2017/09/to-je-jen-pro-silny-jedince-nikdo-tu-nevydrzi/>
- Supermarket Albert: <https://a2larm.cz/2017/09/nevidela-jsem-vyrustat-sveho-syna/>
- Výroba žiletek: <https://a2larm.cz/2017/09/to-delaj-pro-stroje-ne-pro-lidi/>
- Třídírna odpadů: <https://a2larm.cz/2017/10/jak-jsem-se-nestala-sickou-na-ostravsku/>
- V továrně na sladidla: <https://a2larm.cz/2017/11/jeden-den-v-tovarne-na-sladidla/>
- **HKP 2: <https://a2larm.cz/hrdinove-kapitalisticke-prace-2/> navíc i v podcastech**

Jabok~

Moje boty ...

- Jak moje bota vypadá, jakou má barvu?
- Jak je stará a jak dlouho ji mám já?
- Jsem jediný člověk, který ji nosil?
- Kde všude na světě je možné si ji koupit?
- Jak dlouho mi asi ještě vydrží?
- Z čeho je bota vyrobena?
- Kde se daný materiál vzal, jak vznikl?
- Kde byla vyrobena?
- Jak asi vypadají lidé, kteří ji vyrobili?
- Jak pracují? Jak žijí?

Jabok~

Výroba bot v Dháce – Nur Islam (28 let)

- <https://www.youtube.com/watch?v=KY9C48K5IHM>
- <https://www.youtube.com/watch?v=wDyoGn-C700>
- Při výrobě obuvi je hojně využívána domácí práce, zvláště tehdy, je-li nutná přesná ruční práce. Z velké části ji vykonávají ženy. Například v Indii pochází z domácích dílen 60 % kožených bot.
- „Máme dvě děti, které chodí do školy. Život ve městě je velmi drahý. Oba se živíme zpracováváním kůže, ze které se pak dělají tašky, boty nebo peněženky. Moje žena si pořád stěžuje na mou dlouhou pracovní dobu. V porovnání s muži ženy pracují i vydělávají méně. Pokud však nebudu dělat tak dlouho, budu muset poslat svou rodinu zpět na vesnici. Kůže je náš život a každý den se snažíme zpracovat kůži lépe. V našich životech se ale bohužel nic nemění.“

Jabok~

Výroba bot v Dháce – Sakib (10 let)

- Desetiletý Sakib usnul po náročné práci přímo v dílně. „Táta chtěl, abych se naučil něco, co nám přinese v budoucnu peníze, a proto mě poslal do továrny na výrobu bot. Strašně moc mi ale chybí kamarádi ze školy. Co jsem tady, moje máma prý pořád pláče a prosí strýce, aby mě dovezl zpátky domů. A já brečím steskem po mamince taky. Ale strýc mi řekl, že musím být silný.“
- „Výroba bot je nyní můj život. Pracovat začínám v osm hodin ráno a končím v deset večer. Strýc mi zajistil v továrně ubytování a jídlo. Za dva roky snad budu dostávat i plat. Chci se naučit dělat všechny části boty a jednoho dne se možná stanu obuvnickým mistrem,“ uvádí desetiletý Sakib.
- **V roce 2014 bylo na celém světě vyrobeno více než 24 miliard párů bot. Celkem 88 % světové produkce přitom pochází z Asie. Zdaleka největším vývozcem je Čína, kde se v roce 2014 vyrobilo přibližně 15,7 miliardy párů bot. Následuje Indie, Brazílie, Vietnam a Indonésie.**

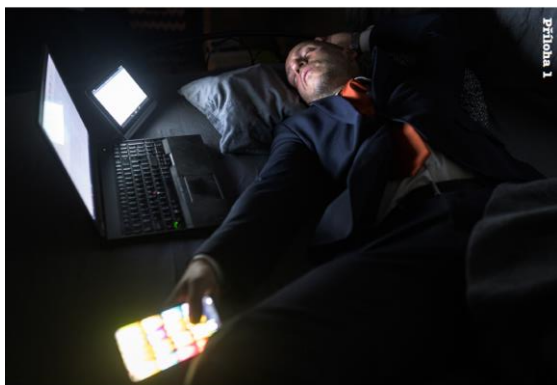
Jabok~

Výroba bot v Dháce – Saifur Islam (30 let)

- „Včera jsem si poranil prst. Zranění nebylo vážné, ale velmi bolestivé. Úrazy jsou zde normální a člověk nikdy neví, co se mu během práce stane. Nemáme žádné pomůcky, které by chránily naše zdraví nebo život. Lidé, kteří nosí kožené boty či tašky, vůbec netuší, že pro výrobu těchto věcí musíme riskovat své životy.“
- Saiful Islam je v koželužně již patnáct let. Často pracuje třináct hodin denně, bývá unavený a nevidí do budoucna žádnou naději. Nízký plat (150 USD měsíčně) sotva pokryje náklady na ubytování a jídlo pro jeho rodinu. Mrzí ho také, že musí pracovat i na nejvýznamnější muslimský svátek Eid al-Fitr (Svátek obětování).
- **Při zpracování kůže se běžně používají chemikálie, z nichž nejnebezpečnější je tzv. trojvazný chrom. Ten může, pokud není proces dobře kontrolovaný, oxidovat na šestivazný chrom, jenž je karcinogenní a vysoce toxický pro lidi i životní prostředí. Až 85 % kůže je na světě stále zpracováváno za použití chromu.**

Jaký příběh se za fotografií může skrývat?

- Jakou práci asi dělá člověk, který je vyobrazen na fotografii?
- Co ho na práci baví? Co je pro něj naopak těžké?
- Znáte někoho, kdo se v práci může cítit podobně?
- Cítili jste se také někdy tak? Kdy?

Zdroj: Metodika - Práce (bez) budoucnosti (Na Zemi), autor fotografií: Petr Zewlakk Vrabec

Jabok~

Práce 4.0

- **Práce 4.0** – prozkoumávaným fenoménům ve světě práce se souhrnně říká práce 4.0. Toto číselné označení odkazuje ke 4. průmyslové revoluci (první 1765 – parní stroj a mechanizace, druhá 1870 – elektrifikace a montážní linky, třetí 1969 – počítač a automatizace, čtvrtá – internet a digitalizace). Přestože je tato revoluce označována za průmyslovou, její předpokládané dopady nelze omezit pouze na oblast průmyslu. Očekávané změny budou mít vliv na způsob výroby, distribuce a spotřeby produktů a služeb, na mobilizaci a nahrazování pracovní síly, na vzdělávání a sociální systémy či na nové typy gramotnosti.

Práce 4.0

- **Digitalizace** – pojem se používá v souvislosti se zrychlenou automatizací a nahrazením práce za využití pokročilých informačních a komunikačních technologií. Důsledky – problematické aspekty: **nevymahatelné právo na nezastížitelnost, neposkytnutí pracovních pomůcek, genderová nerovnost, tlak na výkon**
 - *Flexibilita: platí pro muže i ženy stejně?*
 - *Digitalizace vzdělávání: střet generací*
- **Digitální platformy** – termín označuje online podniky, které usnadňují obchodní interakce skrze propojování lidí nabízejících služby s lidmi, kteří se je rozhodnou využít. Důsledky – problematické aspekty: **nemožnost organizování v odborech, chybějící zaměstnanecká práva, nejistota výdělku a absence sociálních jistot (souhrnně označováno také jako prekarizace)**
 - Konkrétní příklady naleznete na plakátech výstavy: *Airbnb: neviditelné „pokojské“ | Uber: firma bez zaměstnanců | Digitální nomádi: sám sobě svým pánem? | Dovážka až do domu: co se skrývá za naším pohodlím?*
- **Automatizace** – pojem odkazuje na použití samočinných řídicích systémů. Zatímco mechanizace poskytuje lidem k práci zařízení, které jim usnadňuje práci, automatizace snižuje potřebu přítomnosti člověka při vykonávání určité činnosti. S tím souvisí i pojem robotizace – jedná se o souhrnný proces zavádění průmyslových a softwarových robotů a jeho sociální i technologické důsledky.
 - Důsledky – problematické aspekty: *ztráta práce, špatně placená práce, sledování a kontrola, přenášení práce na zákazníka*
 - Konkrétní příklady naleznete na plakátech výstavy: *Samoobslužné pokladny: práce nemizí, ale přibývá | Autonomní vozidla: sci-fi? | Na konci řetězce: kdo balí naše objednávky*

Jabok~

Jak nakládat s daněmi – Progresivní zdanění???

- Progresivní zdanění znamená, že je použita různá sazba daně z příjmu na různé skupiny obyvatelstva. Základním vodítkem pro to, kdo má platit vyšší daně, je úspěšnost. Ten, komu se více daří a je úspěšnější, má odvést státu větší podíl ze svých příjmů než ten, kterému se nedaří.
- Ekonomická i politická realita vytváří v tržních ekonomikách přirozené podmínky pro prohlubování nerovnosti v distribuci příjmů a majetku mezi jednotlivými obyvateli. Jedná se tak o jakýsi přirozený vývoj společnosti, ve kterém dochází k postupnému oslabování střední třídy. Progresivní zdanění naproti tomu umožňuje zmírňovat intenzitu vzestupu nerovnosti ve společnosti a zlepšovat ekonomické příležitosti pro nižší a střední třídu.
- Progresivní zdanění staví na myšlence tzv. vertikální spravedlnosti. Vertikální spravedlnost znamená, že lidé s vyššími příjmy mají možnost ve srovnání s lidmi, kteří mají nízké příjmy, využít vyšší procento těchto příjmů ke zdanění, čímž bude docházet k pozitivní redistribuci bohatství ve společnosti. Progresivní daň dále vyrovnává působení dalších daní v celkové struktuře daní, především pak spotřební daně, které mají největší dopad na chudou část populace, neboť jakékoli zvýšení spotřebních daní se dotkne daleko silněji chudšího obyvatelstva než bohatšího. Uplatnění progresivních daní také zvyšuje zájem o zachování kvality veřejných služeb, které jsou z těchto daní financovány.
- **Daň z příjmu** = daň uložená fyzickým nebo právnickým osobám, která se liší v závislosti na příslušném příjmu nebo zisku
- **Spotřební daň** = jedna z nepřímých daní, které se uplatňují na prodej nebo používání určitého zboží, například na alkohol, tabák a energetické produkty